

pontjából ennél is jóval fontosabb – nem kudarc jellemzi, és még a magyar önállóság elleni ármányok feletti diadalként is ábrázolható.

A fentiekben abból indultam ki, hogy a nemzeti történelem közfelfogásban uralkodó változata Magyarországon komor, patetikus, és éppen ennek következtében hiányzik belőle a realizmus és a felelősségtudat érzése. Igyekeztem bemutatni, hogy ezek a jelenségek hogyan érhetők tetten a Magyarország mint entitás és mint modern nemzet „alapításával” kapcsolatos mítoszokban. Végül mindezt megpróbáltam a két mítoszhoz a köztudatban tapadó attitűdökkel összefüggésbe hozni és ennek magyarázatát adni. Nem feltétlenül azt szeretném sugallni, hogy a kettő közötti prioritások jelenlegi állásán változtatni kellene (bár úgy vélem, nyomós okok szólnának e mellett); mindenesetre ez lehetne az egyik következménye annak az objektíve is kívánatos állapotnak, ha többé nem a sikeresség és az erő hatékony alkalmazása lenne a domináns mérce, s a történeti reflexió homlokterébe más, inkább inherens értékek kerülnének.

Tom Nairn szerint Skócia számára a nemzeti szuverenitás devolúciós úton való helyreállítása éppen egy ilyen állapot elérésére teremt esélyt. Magyarország szuverenitása (már amennyire ez manapság lehetséges) egy évtizede helyreállt, de a dolgoknak mi felénk tehetetlenségi erejük van. Vajon reménykedhetünk még?

Parti Nagy Lajos

LÁTOGATÁS AZ ŐSZOLÓGIÁN

Részlet a Dumpf-sonettekéből

*„a kánkán is csomót keres”
(Dumpf Endre)*

itt van az ősz huss egykettőre
maró setét cseppel tele
mint kéményseprők zsebkendője
vonul az ég Csepel fele
repül az ősznek szarva-tógye
torkomig csügg a bőnye le
bár náthaimnak szárnya nőne
és elrepülhetnék vele
hisz életemnek semmi jója
lehull az este vasgolyója
kisülget kémény és kalács
de énnékem nem süll ki ó jaj
csak szám előtt a vipla sóhaj
s kályhám ölén a puszta rács

az őszológiában olykor gyakori
 a névváltoztatás ki tudja mér'
 az idő doktor Takony Tihamér
 de úgy mutatkozik be: takoni
 és félrehívja azt ki félreér
 ti bár ki merné félreérteni
 ránéz és már remegnek térdei
 hogy ne őt szúrja ki az istenér'
 az idő csak megy gúnyos lakoni
 kushadnak mind az amíg meg nem haltak
 „na most mi van ti bamba beutaltak
 frissen kiáltsátok hogy Takony”
 és nincs apellát völgyön és hegyen
 dörög a kórus, mert ez így megyen
 és ráfelel a visszhangos Bakony

*

mint eltévedt és meghökkent fiúcskák
 halk hangon sírdogálnak a szelek
 tollas kilincsök zörgetik a csókák
 a kórházkertben melyet átszelek
 az őszológián az jött divatba
 hogy minden derültebb délutánon
 kitolják a babpumpát a napra
 majd két vad angyal hoppá alányom
 következtükben fölfuvalkodom
 és sírdogálnak bennem a szelek
 a seprűhordta őszi udvaron
 repülnék ám a sorsom visszanyom
 téged szabadság eleresztelek
 zavarva lelkem bomló luftballon

*

bele vagyok hazám törődve
 a sprőd avarba mint egy koffer
 melyet a szívem térde üt-ver
 számár a dobját ősztől őszt
 az élet jön-megy mint a gólya
 de az én pakkom költözetlen
 de az én púpom öltözetlen
 felszabdalta az ősz ollója
 befűz megint az obligát bú
 legkisebb fokomon is átbú
 rám tevegel
 s én tarlok ott mint kerti bábu
 aki a farszín holdra bámul
 lengő tekel